

Suomen Tuomariliitto ry:n tiedote koskien tuomioistuinlaitoksen tulevaisuutta ja kansalaisten oikeusturvan toteutumista

SUOMEN OIKEUSLAITOKSEN TOIMINTAKYKYÄ ON HEIKENNETTY MERKITTÄVÄLLÄ TAVALLA VIIME VUOSINA

UUSI EDUSKUNTA ON VALINTATILANTEESSA

Oikeudenhoito on valtion ydintehtävä.

Edellinen Eduskunta on merkittäväällä tavalla ilmaissut huolensa oikeudenhoidon puutteellisten resurssien ja suunniteltujen säästöjen vaikutuksista oikeusturvaan vuoden 2015 talousarvion käsittelyssä ja parlamentaarisen työryhmän raportissa 6.3.2015.

Parlamentaarisen työryhmän pääviesti oli, että nykyinen resurssitaso on riittämätön. Tuomioistuinten resurssit tulee turvata myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Parlamentaarinen työryhmä ehdotti määrärahojen palauttamista **vain** osittain. Tilastot pidentyvistä käsittelyajoista puhuvat kuitenkin karua kieltä. Resurssitilanne ei hoidu parlamentaarisen työryhmän ehdotuksilla.

Parlamentaarisen työryhmän työ jäi kesken. Työryhmän peruutti vain tulevaisuuteen kohdistuvat leikkaukset, mutta jätti voimaan jo tehdyt yli 11 miljoonan euron leikkaukset. Työryhmä ei itsekään pitänyt **tulevaisuuteen** suunniteltujen säästöjen peruuttamista riittävänä, vaan varasi mahdollisuuden peruuttaa myös **jo aikaisemmin tehtyjä** leikkauksia. Jos näin ei tehdä, selvää on, että käsittelyajat entisestään pidentyvät ja kansalaisten oikeusturva heikkenee.

Tuomariliitto ehdottaa, että asetetaan uusi parlamentaarinen työryhmä jatkamaan työtä oikeusturvan parantamiseksi nykyisen Eduskunnan toimesta. Perustettavan työryhmän päätehtävänä on taata oikeusvaltioperiaatteiden toteutuminen:

- 1. Oikeudenhoidolle on taattava riittävät resurssit, jotta käsittelyajat eivät venyisi kohtuuttomiksi.**
- 2. Oikeusturvan taso on määriteltävä vastaamaan oikeusvaltiolta edellytettäviä velvoitteita kuten perus- ja ihmisoikeuksia.**
- 3. Tuomioistuinten itsenäisyyden ja riippumattomuuden takaamiseksi on päätettävä tuomioistuinhallinnon perustamisesta heti vaalikauden alussa. Kyse on tuomioistuinlaitoksen rakenteita koskevasta strategisesta linjauksesta.**

Tuomioistuinhallinnon perustamisella on kiire. Se on perustettava kuluvaan vaalikauden aikana. Vireillä on useita merkittäviä tuomioistuihin koskevia uudistuksia, joiden onnistuminen edellyttää tuomioistuinhallinnon johdolla tapahtuvaa kokonaisvaltaista tarkastelua ja pitkäjänteistä selvitystyötä.

Edellisellä hallituskaudella on lisätty valtioneuvoston ohjausvaltaa ministeriöistä. Muun muassa uusi ja myös tuomioistuihin koskeva valtioneuvoston tulosohjausmalli rapauttaa tuomioistuinten perustuslakiin perustuvaa riippumattomuutta. Kehitys hämärtää oikeusvaltion keskeistä vallankolmijako-opin mukaista rajaa hallinto/toimeenpanovallan ja tuomiovallan välillä. **Kysymys ei ole enää periaatteellisesta vaan tosiasiallisesta tuomioistuinten riippumattomuusongelmasta.**